

93. Maanantaina 16 päivänä kesäkuuta 1997

kello 17.20

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta 3058

Hallituksen esitys 85/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 9/1997 vp
Lakialoite 16/1997 vp

2) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä 3062

Hallituksen esitys 90/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

3) Hallituksen esitys laiksi eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämisestä annetun lain muuttamisesta ja laiksi rikoslain 46 luvun 1 §:n muuttamisesta ....

Hallituksen esitys 262/1996 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 12/1997 vp

4) Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ....

Hallituksen esitys 260/1996 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 13/1997 vp

Kolmas käsittely

5) Hallituksen esitys Venäjän kanssa si-
joitusten edistämistä ja molemminpuolista
suojelua koskevan sopimuksen muuttami-
sesta tehdyn pöytäkirjan eräiden määräys-
ten hyväksymisestä 3062

Hallituksen esitys 83/1997 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 11/1997
vp

6) Hallituksen esitys rikosasioiden oi-
keudenkäyntimenettelyn uudistamista ali-
oikeuksissa koskevaksi lainsäädännöksi 3063

Hallituksen esitys 82/1995 vp
Lakivaliokunnan mietintö 9/1997 vp
Lakialoite 44/1995 vp, 7/1996 vp

7) Hallituksen esitys laiksi rikoslain 7
luvun muuttamisesta ja eräksi siihen liitty-
viksi laeiksi ....

Hallituksen esitys 48/1997 vp
Lakivaliokunnan mietintö 8/1997 vp

8) Hallituksen esitys laiksi haja-asutus-
alueiden postitoiminnan turvaamiseksi pe-
rittävästä maksusta ....

Hallituksen esitys 22/1997 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 6/1997 vp

9) Hallituksen esitys yliopistolaiksi ja
laiksi yliopistolain voimaannpanosta 3064

Hallituksen esitys 263/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 9/1997 vp

10) Hallituksen esitys laeiksi Suomen Hallitusmuodon 87 ja 89 §:n sekä korkeakoulun professorin ja apulaisprofessorin viran täyttämisestä annetun lain muuttamisesta 3064

Hallituksen esitys 42/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

11) Hallituksen esitys laiksi ammattitutkintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 53/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

12) Hallituksen esitys laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta ... 3065

Hallituksen esitys 88/1997 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 13/1997 vp
Lakialoite 19, 66/1996 vp, 48/1997 vp

13) Hallituksen esitys laeiksi pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta ja opintotukilain 6 §:n muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 37/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 8/1997 vp

14) Hallituksen esitys laiksi aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksilunastamisesta annetun lain muuttamisesta 3067

Hallituksen esitys 81/1997 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 6/1997 vp
Suuren valiokunnan mietintö 1/1997 vp
Toivomusaloite 332/1997 vp

L ä h e t e k e s k u s t e l u

15) Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän väliseen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen tehdyn Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä ..... ”

Hallituksen esitys 93/1997 vp

16) Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan väliseen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen tehdyn Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä 3067

Hallituksen esitys 94/1997 vp

17) Hallituksen esitys Ukrainan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ..... ”

Hallituksen esitys 95/1997 vp

18) Hallituksen esitys laeiksi merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta .... ”

Hallituksen esitys 96/1997 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Törnqvist.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon, sekä ed. Lindén.

P ä i v ä j ä r j e s t y k s e s s ä o l e v a t a s i a t :

1) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta verotuesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 85/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 9/1997 vp
Lakialoite 16/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 9. Ensinnäkin asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 2) asiasta.

Yleiskeskustelu:

Ed. J a n s s o n : Arvoisa puhemies, värderade talman! Under ärendets första behandling var

jag tyvärr förhindrad att delta på grund av andra uppdrag.

Arvoisa puhemies! Kuitenkaan minulla ei ole muutosesityksiä, sen vuoksi lupaan puhua lyhyesti ja sitten katsotaan.

Talman! Det är uppenbart att dessa propositioner har tillkommit under stress i regeringen. Vi känner till den, de motsättningar som har funnits och som präglar den ordning att detta stödsystem för hushållsarbete eller systemet för att underlätta och främja hushållsarbete rentav behöver två propositioner. Man märker också att under riksdagsbehandlingen har motsvarande stress präglat behandlingen i utskotten, bland gruppordförandena med flera. Så debatten under första behandlingen, förstår jag, har varit något stressbeatonad.

Det handlar alltså om hushållsarbete som i detta land utförs alla dagar i ungefär tre miljoner hushåll. Från den synvinkeln sett så är strategin förnuftig. Det handlar alltså om ett slags arbete som skall utföras av alla och alla dagar. Därför har åtgärderna träffat i och för sig rätt. Åtgärden som sådan är försvarlig. Det handlar om ett tidsbegränsat experiment. Åtgärden är också försvarlig därför att det handlar om att främja sysselsättningen. Därmed har det betydande samhällliga intresse som grundlagsutskottet krävt, uppfyllts eller tillgodosetts.

Sålunda föreslås det ett system med skatteavdrag och ett annat med företagsstöd. Eftervärliden kommer att förundra sig över, hur det kan komma sig att man behöver stöd för sådan företagsverksamhet, som utförs alla dagar i tre miljoner hushåll. Här framträder också detta betydande samhällliga intresse.

Med det vill jag bara säga, fru talman, att jag är måttligt imponerad av förslagen. Jag tycker att det borde ha varit möjligt att för ett sådant här ändamål nöja sig med en modell. Politiskt var det inte möjligt att göra så och här kommer problemen. Alltså avdrag för en sådan här verksamhet från statsskatten är någonting som skulle täcka hela landet, såsom också framgår i centerns reservation, medan ett system med företagsstöd för motsvarande verksamhet enligt den modell som utskottet stannat för inte kommer att täcka hela landet.

Utskottet skriver också i fråga om stödsystemet i proposition nr 90 att av hänsyn till självstyrelselagen för Åland kommer det stödsystemet att gälla det övriga landet utom Åland. På

det sättet så har man försatt hushållen i en ojämlig ställning. Det är också orsaken till att jag i någon mån känner sympati med centerns reservation. Jag har ännu inte bestämt om jag skall rösta för den reservationen. Får jag höra litet i vilken form förslagen framställs, då skulle man uppnå åtminstone en bättre likhet inför lagen i den mening 5 paragrafen regeringsformen föreskriver.

Å andra sidan så är det ju möjligt för de lagstiftande organen på Åland att gå in för ett motsvarande system, om man önskar. Då uppstår naturligtvis frågan var ta pengar, hur finansieras en sådan verksamhet. Det kan inte riksdagen råda över utan det blir en fråga för framtiden.

På det hela taget, fru talman, åtgärden är försvarlig. Ojämligheten kan förklaras just med de sysselsättande aspekterna. Dvs. sysselsättningsläget i Finland är mycket prekärt, mycket ansträngt, medan åter sysselsättningsläget på Åland är annorlunda. Arbetslösheten där är betydligt lägre än vad den är här. Så att i en avvägning för och emot, så menar jag i korthet att den här ojämligheten är iögonenfallande, men trots allt försvarlig. Det finns ingen orsak, det finns åtminstone inte tillräcklig orsak, värderade riksdagsman Malm, att bara på den här grunden ens försöka stjälpas ett sådant här projekt. Min kraft skulle ju inte räcka till för det heller, men med det här uttalar jag i varje fall en option om att eventuellt rösta för centerns reservation.

Arvoisa puhemies! Lyhyesti totean, että nämä kaksi tukijärjestelmää, kuten valiokuntakin itse toteaa, toimivat niin, että toinen on voimassa osassa maata ja toinen on voimassa muualla Suomea paitsi Ahvenanmaalla. Sinänsä eduskunta ei voi vaikuttaa tähän, koska Ahvenanmaan itsehallintolaki toimii juuri niin, että yritystukiasiat kuuluvat maakuntapäivien toimialaan. Tämä on syy siihen, että tunnen sympatiaa keskustan vastalausesta kohtaan ja mahdollisesti äänestän sen puolesta. Syyt siihen ovat, kuten totesin, ei ainoastaan se seikka, että tämä on vähän omapeäinen lakipaketti sinänsä, vaan myös se, että silloin yksi järjestelmä olisi voimassa koko maassa. Jos toisaalta nämä kaksi lakiehdotusta hyväksytään, niin tämä ei toteudu. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt osaksi huomiota tähän, mutta ei tässä vaiheessa enää voi sen enempää tehdä eikä vaikuttaa siihen, että tasapuolisuus säilyisi.

Ahvenanmaalla on itse mahdollisuudet, toivottavasti myös rahaa, siihen, että järjestetään vastaavanlainen tukijärjestelmä, jos siihen on tarvetta. Tarvetta on varmasti, koska jokaikisessä huushollissa tässä maassa tehdään kotitaloustyötä päivittäin — Ahvenanmaallakin. Siellä siten poliittiset päättäjät saavat päättää, mennäänkö tällaiseen järjestelmään vai ei. Arvelisin, ettei Ahvenanmaalla mennä, koska työllisyys on kuitenkin niin sanoakseni paremmassa mallissa siellä kuin muualla maata. Se on sinänsä ilahduttava seikka, mutta me emme iloitse siitä, että työttömyys on koreampi täällä, vaan olemme iloisia siitä, että se on alhaisempi Ahvenanmaalla.

Ed. K o m i : Arvoisa rouva puhemies! Toivottan ed. Janssonin tervetulleeksi vastalauseen mukaisen lakiesityksen taakse, joka oikeudenmukaisesti kohtelee kaikkialla Suomessa asuvia kansalaisia.

Hallituksen esittämä lakiehdotus jää korjattunakin tehottomaksi työllisyyden ja harmaan talouden poistamisen osalta. Ehkä kaikkein ongelmallisin kohta on, että se jättää pienituloiset, ennen kaikkea pienituloiset eläkeläiset, verotuen ulkopuolelle, koska lakiehdotus lähtee siitä, että vain valtionverosta vähennykset voidaan tehdä.

Arvoisa puhemies! Ehdotan, että lakiehdotuksen yksityiskohtaisen käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseen mukainen lakiehdotus.

Ed. P e h k o n e n : Arvoisa puhemies! Lyhyesti, kannatan ed. Komin tekemää ehdotusta.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Minunkin piti kannattaa ed. Komin puheenvuoroa, mutta tässä ehtii sanoa jonkun sanan muutenkin.

Suurin heikkous tässä nimenomaan on se, että vaikka vasemmistosta on arvosteltu, että tässä veromallissa suositaan jollakin tavalla suurituloisia, te ette hyväksy vähennystä tehtäväksi kunnallisverosta. Kyllä te puhutte silloin vähän turhaan. Kyllä tässä on se suuri signaali, että tällä esityksellä ei pienituloisille halutakaan antaa, kun tässä olisi se mahdollisuus käsi ojentaa. Toinen asia on tietysti se, että tukimäärät ovat niin pienet, että tuskin tämä tällä tavalla toimii.

Paljasti tämä myös työttömyysturvasta yhden melko oleellisen heikkouden, kun yritysmallissa tulee kyseeseen mahdollinen työttömän ryhtymisen yrittäjäksi — saanee tässä nyt molemmista puhua, niin kuin aikaisemminkin. Kyllä varsin

selvästi tuli ilmi, että kukaan työtön ei uskalla jäädä yritystukimallin mukaiseksi yrittäjäksi, kun tuki tämän muotoisena ja näin vaatimattomana aloitetaan.

Myös minä haluan kannattaa ed. Komin tekemiä esityksiä pykäläkäsittelyssä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Yleiskeskustelussa on ed. Komi ed. Pehkosen kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi hyväksyttäisiin vastalauseeseen sisältyvä lakiehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy työasiainvaliokunnan mietinnön, äänestää ”jaa”; jos ”ei” voittaa, on ed. Komin ehdotus hyväksytty.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 81 jaa- ja 36 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 81. (Ään. 1)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt työasiainvaliokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsitte-lyyn.

1 § hyväksytään keskustelutta.

2 §

Keskustelu:

Ed. K o m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 2 § saa sen muodon, joka on vastalauseessa.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Kannatan ed. Komin järkevää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Komi ed. Kemppaisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Komin ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 81 jaa- ja 36 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 81. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

3 ja 4 § hyväksytään keskustelutta.

5 §

Keskustelu:

Ed. K o m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saa vastalauseen mukaisen muodon.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Kannatan ed. Komin tekemää ehdotusta, jossa äänestetään nimenomaan siitä, tuleeko vähennysoikeus ulotettavaksi myös kunnallisverotukseen, joten kehotan kaikkia kannattamaan, jotka pienituloisille vähennyistä kannattavat.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Komi ed. Kemppaisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Komin ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 82 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 81. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

6 §

Keskustelu:

Ed. K o m i : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että 6 § saa sen muodon, joka on vastalauseessa.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Kannatan ed. Komin tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Komi ed. Kemppaisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Komin ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 82 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 81. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

7 §

Keskustelu:

Ed. K o m i : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että pykälä saa vastalauseen mukaisen muodon.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Kannatan ed. Komin tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Komi ed. Kemppaisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Komin ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 82 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 81. (Ään. 5)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

8—12 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy työasiainvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi kotitaloustyön väliaikaisesta tukijärjestelmästä

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 90/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 10. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—13 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämiseksi annetun lain muuttamisesta ja laiksi rikoslain 46 luvun 1 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 262/1996 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 12/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 2 a ja 4 § ja lain uusi nimike, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 46 luvun 1 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 260/1996 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 13/1997 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 13. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1, 3, 4, 6 ja 8—10 §, 12, 12 a ja 12 b § ja 12 §:n edellä oleva väliotsikko, 13 § ja sen edellä oleva väliotsikko ja 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys Venäjän kanssa sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskevan sopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

Osittain kolmas, osittain ainoa käsittely
Hallituksen esitys 83/1997 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

Toinen varapuhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta, joka voidaan nyt hyväksyä tai hylätä, ja lopuksi ainoassa käsittelyssä ulkoasiainvaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteeseen sisältyvästä ehdotuksesta, joka koskee sopimuksen niiden määräysten hyväksymistä, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Ulkoasiainvaliokunnan mietinnön ensimmäiseen ponteen sisältyvä ehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

6) Hallituksen esitys rikosasioiden oikeudenkäyntimenettelyn uudistamista alioikeuksissa koskeksi lainsäädännöksi

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 82/1995 vp
Lakivaliokunnan mietintö 9/1997 vp
Lakialoite 44/1995 vp, 7/1996 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt, hallituksen esitykseen sisältyvät 1.—12. lakiehdotus sekä lakivaliokunnan mietinnössä ehdotettu 13. lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Toisessa käsittelyssä päätetyt 1.—13. lakiehdotus hyväksytään.

Eduskunta pysyy toisessa käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteisiin sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

7) Hallituksen esitys laiksi rikoslain 7 luvun muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 48/1997 vp
Lakivaliokunnan mietintö 8/1997 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

8) Hallituksen esitys laiksi haja-asutusalueiden postitoiminnan turvaamiseksi perittävästä maksusta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 22/1997 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 6/1997 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Bremer: Arvoisa rouva puhemies! Pieni kielikoe, arvoisa seurakunta: Mitä eroa on tukemisella ja ylläpitämisellä? Mitä eroa on sillä, jos rahaa annetaan postitoimipaikkojen tukemiseen tai jos rahaa annetaan postitoimipaikkojen ylläpitämiseen? Minusta ero on ratkaiseva. Tukea voidaan vaikka viidellä markalla ja kaatuu sitten, jos kaatuu. Jos on ylläpidettävä, se merkitsee paljon enemmän.

Hallituspuolueiden keskinäisessä neuvonpidossa sovittiin liikennevaliokunnan kannanotosta ja ponnesta ja ponnesta nimenomaan hyväksyttiin toiseksi viimeisellä rivillä sanat "maksuja käytetään tarvittaessa haja-asutusalueiden ja saariston postitoimipaikkojen ylläpitämiseen". En ota kantaa siihen, mistä syystä, kun se kulkeutui sieltä eteenpäin, tilalle tuli sana "tukemiseen", joka on paljon vähemmän.

Haluan saattaa tämän nyt asian käsittelyn yhteydessä pöytäkirjoihin, että näin sovittiin. Sovittiin postitoimipaikkojen ylläpitämisestä. Koska ponsi ja perustelu eivät voi olla ristiriidassa, haluan tässä myös korostaa perustelussa lausuttua selkeää kannanottoa. Sanotaan: "Valtion talousarvioon on varattava erillinen määräraha". Tällä minä ymmärrän, että sillä pitää olla jokavuotisessa budjettikirjassa oma momenttinsa. Ymmärrän, että pitää olla, jos siihen ei sisällytetä rahaa tai jos siihen sisällytetään rahaa, joka vuosi perustelut, mitä varten ei ole rahaa tai mitä varten on rahaa. Kun tässä sanotaan "valtion talousarvioon", se tarkoittaa todella, että joka vuosi, joka vuosi tulee uusi valtion talousarvio.

Tämä lause sanoo siis selkeästi sen, mikä tästä ponnesta on periaatteessa jäänyt pois. On todella kysymys postitoimipaikkojen ylläpitämisestä. Tästä oltiin hallituspuolueiden keskinäisessä neuvonpidossa yksimielisiä. Tämä menee tästä

aikakirjoihin ja pöytäkirjoihin silloin, kun lakia sittemmin luetaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

9) Hallituksen esitys yliopistolaiksi ja laiksi yliopistolain voimaannaposta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys 263/1996 vp

Sivistysvaliokunnan mietintö 9/1997 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 10) asiasta.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

10) Hallituksen esitys laeiksi Suomen Hallitusmuodon 87 ja 89 §:n sekä korkeakoulun professorin ja apulaisprofessorin viran täyttämistä annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys 42/1997 vp

Sivistysvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

Toinen varapuhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen kuluessa on esitettävä kaikki asiassa tehtävät ehdotukset. Sen jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksista.

Koska toisessa käsittelyssä päätetyt kaksi lakiehdotusta muodostavat yhden kokonaisuuden ja kun ensimmäisestä lakiehdotuksesta on päätettävä perustuslain säätämisjärjestyksessä,

ehdotan meneteltäväksi seuraavasti: Ensin tehdään päätös siitä sivistysvaliokunnan ehdotuksesta, joka koskee ensimmäisen lakiehdotuksen julistamista kiireelliseksi. Jos sivistysvaliokunnan ehdotus hyväksytään, päätetään mainitun lakiehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Jos sitä vastoin ehdotus lakiehdotuksen julistamisesta kiireelliseksi hylätään, on tehtävä päätös lakiehdotuksen hyväksymisestä jätettäväksi lepäämään ensimmäisiin vaalien jäljellä pidettäviin varsinaisiin valtiopäiviin tai sen hylkäämisestä.

Jos ensimmäinen lakiehdotus hyväksytään, katsotaan toinenkin lakiehdotus niiden keskinäisen sidonnaisuuden vuoksi hyväksytyksi. Jos taas ensimmäinen lakiehdotus hylätään, katsotaan toinen lakiehdotus niin ikään hylätyksi, mutta jos ensimmäinen lakiehdotus hyväksytään jätettäväksi lepäämään yli vaalien, katsotaan samalla vastaava päätös tehdyksi toisestakin lakiehdotuksesta.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelua ei synny.

Ensimmäinen lakiehdotus julistetaan kiireelliseksi yksimielisesti.

Ensimmäinen lakiehdotus hyväksytään yksimielisesti.

Toinen lakiehdotus katsotaan hyväksytyksi.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

11) Hallituksen esitys laiksi ammattitutkintolain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys 53/1997 vp

Sivistysvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

12) Hallituksen esitys laeiksi työttömyysturvain muuttamisesta ja työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 88/1997 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 13/1997 vp
Lakialoite 19, 66/1996 vp, 48/1997 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt, hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset hyväksytään.

Eduskunta pysyy toisessa käsittelyssä tekevänsä päätöksessä lakialoitteisiin sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

13) Hallituksen esitys laeiksi pitkäaikaistyöttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta ja opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 37/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 8/1997 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Kemppainen: Rouva puhemies! Kun en lakiesityksen ensimmäisen ja toisen käsittelyn yhteydessä poissaolon takia voinut käyttää

puheenvuoroa, aion tässä hieman yleisemmin käsitellä koulutusvakuutuksen toteuttamista. Keskusta ei ole jättänyt vastalauseita esitykseen, koska mitäpä syytä on vastustaa esitystä, jossa jollekin ryhmälle ollaan antamassa lisää etuuksia, vaikka olemmekin hyvin skeptisiä siitä, miten tämä järjestelmä tulee toimimaan. Sinällään ne pitkäaikaistyöttömät, jotka tulevat tästä esityksestä hyötymään, varmasti sen hyödyn ansaitsevat, ja jos ja kun kannustavia elementtejä on, varmasti yksilöiden kohdalla tämä lakiesitys tulee toimimaan siedettävästi.

Kun katsotaan, miten tämä lakiesitys on tänne päässyt ja millä tavalla tämä on toteutettu, niin kyllä tässä on aika paljon kyseenalaisia piirteitä ja on varmasti syytä tässä vaiheessa kaikki ne epäilyt lausua julki, miten tämä koulutusvakuutus tästä lähtee toimimaan. Varsinkin olisi toivonut, että eduskunta olisi antanut enemmänkin eväitä, koska niin paljon tämän ympärillä kuitenkin epäselvyyksiä ja periaatteeltaan kyseenalaisuuksia on ollut.

Ensinnäkin miten tämä on aikaansaatu? Ei siinä ole tämän salin mielipiteitä kysytty ja jos parlamentaarinen demokratia olisi tätä järjestelmää muodostanut, varmasti se olisi tehnyt sen toiselta pohjalta. En tiedä, olisiko se löytänyt nihkeiltä valtion rahakirstun vartijoilta rahaa. Se on tietysti vähän toinen asia, koska eihän rahaa ole löytynyt esimerkiksi viime aikoina esiopetuksen järjestämiseen tai nuoren ikäluokan opintotuen kehittämiseen, mutta nyt tähän rahaa on löydetty.

Muistatteko, miten se syntyi? Se syntyi nimenomaan sillä, kun sekä nykyinen että edellinen hallitus esitti, että työttömyysturvasta on säästettävä sekä ansiosidonnaiselta että perusturvapuolelta. Kun ammattiyhdistysliikkeelle ei sopinut, että tippaakaan ansiosidonnaisesta turvasta säästetään, säästö syntyi sillä tavalla, että ansiosidonnaiselle turvalle pääsyä kiristettiin tai sillä oloehtoja tiukennettiin, niin että yhä useampi tipahtaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiristä työmarkkinatuella tai peruspäivärahalle. Siitä syntyi säästö, jolla ollaan rahoittamassa tämä uusi koulutusvakuutusjärjestelmä.

Miten tämä koulutusjärjestelmä sitten ryhtyy toimimaan, sitäkin on hyvin ristiriitaisia ja hyvin epäileviä mielipiteitä. On esitetty, että tätä tulisi käyttämään, hallituksen esityksessä taitaa olla 6 000—8 000 henkilöä, pitkäaikaistyöttömiä. On esitetty myös, että luku voisi olla 3 000. Jo tämä osoittaa sen, miten otetaan isommalta, köyhem-

mältä porukalta säästöjä ja ohjataan se sitten ei toki varakkaalle eikä rikkaalle porukalle, mutta sille porukalle, joka saadaan pysymään ansiosidonnaisen työttömyysturvan piirissä. Kyllähän tästä pahimmillaan on tulemassa vain sellainen tapa, että tällä pidennetään ansiosidonnaisen työttömyysturvan maksuaikaa. Se ei sellaisenaan kyllä kovin hyvä periaate ole.

Rouva puhemies! Sivistysvaliokunnassa oli yksimielinen lausunto, että myös kotihoidon tuella oloaika pitäisi huomioida siihen työhistorian aikaan, jolla olisi oikeus koulutusvakuutukseen. Työasiainvaliokunta ei kuitenkaan tätä huomionnut. Meillä oli ensin siitä pykälämuotoilu, mutta sen työministeriö tyrmäsi. Työministeri lähetti kirjeen, jossa hän perusteli sitä, miksi tämä ei ole mahdollista. Minusta kuitenkin nämä syyt, joilla tämä asia hylätään, ovat keinotekoisia. Jos eduskunta ja tämä talo haluaisi, me voisimme noudattaa tasa-arvoperiaatetta eli hyväksyä kotihoidon tuella tehdyn kotityöajan siihen työhistoriaan, joka oikeuttaisi koulutustuen laskettuun aikaan.

Työministeri esitti lähinnä kolme syytä, jotka aion tässä käydä läpi. Yksi syy oli se, että viittä vuotta vanhempaa rekisteriä ei ole siitä, kenelle kotihoidon tukea on myönnetty. Näin voi olla. Onko yhtenäistä rekisteriä saatavissa ensinkään, kun Kansaneläkelaitos on tätä hoitanut vain lyhyen ajan? Tämä ei ole kyllä minkäänlainen peruste, koska ihan yhtä hyvin me voisimme ryhtyä laskemaan kotihoidon tuen aikaa juuri siitä ajasta, kuin me haluamme ja josta aukottomasti tiedot löytyvät.

Toinen peruste, jonka työministeri kirjeessään ilmaisi työasiainvaliokunnalle, oli se, että kotihoidon tukea on maksettu myös työssäkäyntiajalla. Kotihoidon tuki on kieltämättä sellainen tukimuoto, että se on kunnallisen päivähoidon vaihtoehto, ja ihminen työssä käydessään on voinut saada kotihoidon tukea. Mutta ei varmasti olisi kovin vaikea poimia sellainen kotihoidontukiaika pois, kun ihminen samanaikaisesti on ollut ansiotyössä. Tämä ei mielestäni käy minkäänlaiseksi perusteeksi sille, etteikö aika kotihoidon tuella olisi voitu huomioida siltä osin kuin vanhempi on ollut hoitamassa alaikäistä lastaan kotona.

Kolmas peruste on jonkin verran varmasti hankalamminkin kontrolloitavissa, mutta ei sekään mahdoton ole. Nimittäin Kansaneläkelaitos ryhtyi sen jälkeen, kun työttömyysturva ja kotihoidon tuki sovitettiin yhteen, neuvomaan perheitä, että kotihoidon tuen maksatus siirrettiin työssä-

käyvälle puolisolle. Työtön puoliso oli nimenomaan työttömyysturvalla ja kotihoidon tuki annettiin työssäkäyvälle. Ei tätäkään olisi mahdoton kerätä pois tilastoista. Tämäkin osoittaa sen, että nyt hallituspuolueiden eduskuntaryhmillä ei ole sitä tahtoa, että he haluaisivat sukupuolten välistä tasa-arvoperiaatetta tässä noudattaa. Oikeastaan tässä piilee varmasti sellainen vastenmielisyys koko kotihoidontukijärjestelmää kohtaan, ettei haluta sille antaa sitä tasa-arvoa, joka sille kuului.

Rouva puhemies! Tämän takia kolmannessa käsittelyssä ehdotan perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta edellyttää hallituksen kiireesti selvittävän, miten se aika, jona vanhempi on kotihoidon tukea saaden hoitanut kotona alaikäistä lastaan, otetaan tasa-arvoperiaatteiden mukaisesti huomioon lain 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua 18 vuoden aikaa laskettaessa.”

Korostan vielä, että tämä oli sivistysvaliokunnan yksimielinen tahto. Toivon, että eduskunta voisi tämän ponnen hyväksyä ja että olisi nopeasti saatteet sitten jatkovalmistelulle olemassa, että tämä huomioitaisiin koulutustuen seuraavaa vaihetta toteutettaessa.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan puhemies Uosukainen.

Ed. K o m i : Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin kannatan ed. Kemppaisen tekemää lausumaehdotusta, joka puuttuu kotihoidon tuella lapsiaan hoitaneiden vanhempien työhistorian määrittelyyn ja sen selvittelyyn.

Samalla tässä on vielä toinen epäkohta, joka koskee sitä, ovatko samassa tai samanlaiseen pätevyteen johtavassa koulutuksessa olevien henkilöiden opintojen aikaisten toimeentuloetuksien melko suuretkin erot perusteltuja. Mielestäni tätä olisi tarkasteltava kansalaisten yhdenvertaisuusperiaatteen pohjalta. Tästä syystä teenkin lausumaehdotuksen, joka on vastalauseessa.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Kannatan ed. Komin tekemää lausumaehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Asian käsittely keskeytetään.

14) Hallituksen esitys laiksi aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksilunastamisesta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely, ainoa käsittely
Hallituksen esitys 81/1997 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 6/1997 vp
Suuren valiokunnan mietintö 1/1997 vp
Toivomusaloite 332/1997 vp

Puhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen jälkeen päätehtään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksesta, joka voidaan nyt hyväksyä tai hylätä, ja lopuksi ainoassa käsittelyssä toivomusaloitteesta.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta yhtyy ympäristövaliokunnan ehdotukseen toivomusaloitteen hylkäämisestä.

Asia on loppuun käsitelty.

15) Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän väliseen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen tehdyn Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä

Hallituksen esitys 93/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

16) Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan väliseen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen tehdyn Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä

Hallituksen esitys 94/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

17) Hallituksen esitys Ukrainan kanssa kansainvälisestä maantiiliikenteestä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Hallituksen esitys 95/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti liikennevaliokuntaan.

18) Hallituksen esitys laeiksi merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 96/1997 vp

Asia lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti työasiainvaliokuntaan.

Puhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna tiistaina kello 12.

Täysistunto lopetetaan kello 18.08.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

